

Valtionosuudet ja kotikuntakorvaus 2024

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 30
52/02.05.01.01/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
taloussuunnittelupäällikkö Jaana Kuuva
puh. 044 718 2788
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus merkitsee valtionosuuspäätökset tiedoksi ja päättää, että päätöksiin ei haeta oikaisua.

Päätös Kaupunginjohtaja poisti asian listalta.

Selostus

Valtiovarainministeriö on 21.12.2023 tehnyt päätöksen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024. Opetus- ja kulttuuriministeriö on 29.12.2023 tehnyt päätöksen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa ja vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetuista valtionosuuksista vuodelle 2024.

Kaupungille on päätöksien perusteella myönnetty valtionosuuksia yhteensä 32,3 miljoonaa euroa seuraavasti:

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta myönnettiin Kuopion kaupungille 13,8 miljoonaa euroa, johon sisältyy verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta 25,4 miljoonaa euroa.
- Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta myönnettiin 19,2 miljoonaa euroa.
- Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta myönnettiin -0,8 miljoonaa euroa.

Peruspalvelujen valtionosuuden laskentatekijät painottuvat kunnilla ikärakenteen nuorimpiin ikäluokkiin sekä mm. työllisyyteen, koulutustaustaan ja asukastiheyteen. Kuntien valtionosuuksista vähennetään myös perustoimeentulon rahoitusosuus.

Hyvinvointialueiden rahoitukseen liittyvät lopulliset laskelmat kustannusten osalta julkistettiin 2023 lokakuun alussa. Ne aiheuttivat Kuopion kaupungille yhteensä 7,4 milj. euron leikkauksen vuoden 2024 valtionosuuksiin. Vuoden 2022 verotuksen valmistumisen jälkeen rahoituslaskelmia jouduttiin tarkistamaan vielä kertaalleen. Tämän tarkistuksen suuruus tuli kunnille täytenä yllätyksenä. Nopeasti valmistellulla lakimuutoksella vuoteen 2024 kohdistuva kuntien valtionosuuksien yhteensä n. 500 milj. euron leikkausvaikutus lykättiin vuosille 2025-2027. Kuopiolle tämä merkitsee n. 9 milj. euron vähennystä vuoden 2025 valtionosuuksiin. Kokonaisuuteen ollaan hakemassa ratkaisua, joka kohtuullistaisi kuntien rahoitukseen syntyvää merkittävää vajetta.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu talousarvioon 2024 sisältynyt valtionosuusarvio, valtionosuuspäätöksien mukainen valtionosuus sekä erotus talousarvioon.

Valtionosuudet (1000 euroa)

	Talousarvio 2024	Päätös 2024	Erotus
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, joka sisältää hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvän siirtymätasauksen ja muutosrajoittimen sekä vuoden 2022 sote-kustannusten tarkentumisesta aiheutuvat pysyvät vähennykset	-10 910	-11 561	-651
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	25 265	25 367	+102
Verotulomenetysten kompensaatiot	19 552	19 210	-342
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 617	-760	+857
YHTEENSÄ	32 290	32 257	-33

Valtionosuuslaskelmat eivät ole olleet lopullisia ennen kuin Opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa vuoden 2024 valtionosuutta varainhoitovuoden keskimääräisten oppilasmäärien mukaiseksi vuoden 2024 loppuun mennessä.

Lisäksi valtiovarainministeriö on tehnyt päätöksen kuntien perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2024. Kotikuntakorvaus on porrasteinen oppilaan iän perusteella ja saadaan kertomalla perusosa 6-vuotiaiden osalta luvulla 0,61; 7–12-vuotiaiden osalta luvulla 1 ja 13–15-vuotiaiden osalta luvulla 1,60. Tämän mukaisesti Kuopion kaupunki saa kotikuntakorvauksia 1,2 miljoonaa euroa ja maksaa kotikuntakorvauksia 4,2 miljoonaa euroa vuonna 2024.

Kotikuntakorvauksen tulot- ja menot sisältyvät kasvun ja oppimisen palvelualueella perusopetuksen käyttötalouteen.

Kotikuntakorvaukset (1000 euroa)

	Talousarvio 2024	Päätös 2024	Erotus
Kotikuntakorvaustulot	1 266	1 191	-75
Kotikuntakorvausmenot	-4 224	-4 202	22
NETTO	-2 958	-3 011	-53

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 64 §:n nojalla kunnalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus valtiovarainministeriölle. Valtionosuuksiin liittyvät päätökset ovat valtionosuuslainsäädännön mukaisia ja ei ole ilmennyt seikkoja, joiden vuoksi niihin olisi syytä hakea oikaisua.

Vaikutusten arviointi

Merkitään, että asia on ilmasto- ja yritysvaikutuksiltaan neutraali.

Liitteet

52/2024 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ja veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus vuonna 2024

52/2024 Päätös opetus- ja kulttuuritoita varten kunnille myönnettävästä
valtionosuudesta 2024

52/2024 Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 2024

52/2024 Päätös kotikuntakorvauksen perusosasta 2024